

NASSAULAAN 41

Algemeen

Aan de zuidwestzijde van de Nassaulaan gelegen dokterswoning daterend uit 1936. Het vrijstaande herenhuis werd gebouwd in de stijl van de Nieuwe Haagse School naar gezamenlijk ontwerp van de Alkmaarse architect HBO G. Luinge en de bouwkundig uitvoerder J. Luinge. Opdrachtgever was de huisarts F.J. Frederikse. In het eerste ontwerp, waarvoor op 27 februari 1936 vergunning werd verkregen, waren onder meer het woon- en praktijkgedeelte niet van elkaar gescheiden. Blijkbaar werd dit bij nader inzien toch ongewenst gevonden, want drie maanden later werd een sterk gewijzigde ontwerptekening ingediend. Hierop zijn onder meer de praktijkruimten ondergebracht in een laagbouw rechtsachter die bereikbaar was via een afzonderlijke ingang in de rechterzijgevel. Het gewijzigde plan is op 29 mei goedgekeurd en vervolgens uitgevoerd. Het nieuwe pand werd in december 1936 betrokken. In 1952-1953 liet de toenmalige eigenaar dr. J.H. Nieubuurt de bestaande vrijstaande schuur links op het achtererf aan de voor- en achterzijde verlengen en verbouwen tot een bijkeuken die door een kwartronde kinderkamer verbonden werd met de achtergevel (ontwerp: architect W.A. Keesom te Alkmaar). Ook op de eerste verdieping werd de achtergevel toen gewijzigd: in plaats van twee brede driedelige vensters met bovenlichten, twee dubbele vensters en in het midden een enkel venster dat naderhand gewijzigd is in een dubbel venster (alle met bovenlicht). Zowel de kinderkamer als de voormalige schuur (thans keuken) zijn in de jaren zeventig geheel vernieuwd en vallen buiten de bescherming. In 1979 is het merendeel van de stalen vensters vervangen door aluminium exemplaren met behoud van de oorspronkelijke indeling.

De erfafscheiding langs de voortuin dateert uit de bouwtijd en maakt deel uit van de bescherming.

Beschrijving

Op nagenoeg rechthoekig grondplan gebouwd vrijstaand herenhuis van twee bouwlagen onder een hoog opgaand schilddak met een korte nok haaks op de weg. Het dak is gedekt met zwarte geglazuurde grote Romaanse pannen en heeft een ruim overstek waarboven de dakvoet uitzwenkt. In het midden van alle vier dakvlakken bevindt zich een dakkapel waarvan het platte dak een ruim overstek heeft met, evenals bij het hoofddak, kwartronde omlijsting. De lage dakkapel op het voorschild is voorzien van twee liggende houten ramen, de drie andere dakkapellen tellen drie houten ramen die, behalve achter, nog voorzien zijn van een vierruits roedenverdeling. De hoek rechtsachter wordt omsloten door een haaks op de achtergevel staande rechthoekige laagbouw met plat dak. De buitengevels zijn opgetrokken in twee kleuren handgevormde waalsteen in Vlaams verband met verdiepte voeg: tot aan de parterrevensters paarsrode baksteen en daarboven oranje-rode steen (tussen de paarsrode stenen ligt het voegwerk minder terug). Halverwege de nok staat een forse vierkante schoorsteen die eveneens is gemetseld in oranje-rode handvormsteen in Vlaams verband. Oorspronkelijk waren de vensters op de parterre en de eerste verdieping uitgevoerd in staal (thans, tenzij anders vermeldt, in aluminium). Onder de vensters bevinden zich zwarte geglazuurde lekdorpeltegels.

De voorgevel (NO) heeft een brede, door lisenen geflankeerde erker, waarnaast links een portiek die aan de linkerzijde eveneens door een liseen geflankeerd wordt. De erker is voorzien van gekoppelde ramen met bovenlicht: in de voorzijde een breed middenraam tussen zijlichten, en in de smalle zijkanten een smal raam. De vensters worden ontlast door een uitkragende en met fijn groengrijs grind afgewerkte betonnen latei die zich uitstrekt tot voorbij de buitenste lisenen en boven de portiek als luifel sterker uitkraagt. Het platte erkerdak fungeert als balkon en wordt omsloten door een borstwering van metselwerk als

genoemd. De bovenzijde van de borstwering is afgedekt met zwartgeglazuurde tegels waarop een laag stalen hekje. Tegen de borstwering is middenvoor een (vernieuwde) houten vlaggenstok bevestigd aan een stalen houder. Het balkon boven de serre is toegankelijk via een door zijlichten geflankeerde dubbele glasdeur (thans aluminium schuifdeuren). De stalen voordeur in de portiek links wordt omgeven door smalle stalen zij- en bovenlichten en is voorzien van één raam waarvoor siersmeedwerk. Onder het linker zijlicht bevindt zich een kleine ingemetselde brievenbus van bruingeglazuurd aardewerk met het opschrift “BRIEVEN”. De voordeur is bereikbaar via twee treden van travertin die geflankeerd worden door gemetselde bloembakken. Boven de portiek heeft de eerste verdieping een venster met verticale middenroede.

Rechts tegen de rechterzijgevel (NW) sluit de genoemde laagbouw aan met in de voorzijde een tweedelig venster. De noordwestgevel van het voormalige praktijkgedeelte is blind. De voormalige ingang van het praktijkgedeelte bevindt zich direct links hiervan in de rechterzijgevel en bestaat uit een stalen deur waarin een smal drieruits raam en waarboven een stalen bovenlicht. Links van de deur bevindt zich een stalen wc-raampje met ondoorzichtig glas en vóór de deur een door een gemetselde bloembak geflankeerde stoep en trede van travertin. De eerste verdieping heeft in het midden twee vensters (oorspronkelijk vierruits stalen ramen).

In de linkerzijgevel (NO) bevindt zich onderaan van rechts naar links een dichtgezet kolenluik, twee tweeruits stalen keldervensters, en een met een smeedijzeren rooster afgesloten kelderkoekoek waarin een schuifraam. Recht boven de koekoek is op de begane grond een dichtgezet venster zichtbaar en heeft de eerste verdieping een openslaand venster (oorspronkelijk vierruits). De eerste verdieping heeft in het midden een groot twintigruits stalen venster waarin roze glas in lood. Rechts hiervan is op de parterre nog een dichtgezet wc-raampje zichtbaar.

De vensters en deuren in de achtergevel (ZW) zijn niet oorspronkelijk (de parterre had rechts een smal venster met bovenlicht en links van het midden openslaande tuindeuren met zij- en bovenlichten; voor de verdieping: zie inleiding). De links tegen de achtergevel aansluitende laagbouw heeft in de kopse zuidwestgevel een door een breed zijlicht met bovenlicht geflankeerde glasdeur met bovenlicht (de tekening van de bestaande toestand uit 1952 geeft op deze plaats een driedelig venster weer), en in de noordoostgevel links een tweedelig en rechts een driedelig venster, beide eveneens met bovenlichten.

De erfafscheiding langs de voortuin bestaat uit drie gemetselde hekpijlers met inspringende hoeken: links twee waartussen een stalen draaihek en rechts één. De pijlers zijn evenals het pand zelf gemetseld in orangerode handgevormde waalsteen in Vlaams verband en voorzien van een met een rollaag afgedekte plint van dito paarsrood metselwerk. Tussen de rechter en de middelste pijler is de plint als een laag tuinmuurtje doorgetrokken.

Motivering

Het pand Nassaulaan 41 met bijbehorende erfafscheiding is van algemeen belang wegens architectuur- en cultuurhistorische waarde als grotendeels gaaf bewaard gebleven dokterswoning uit de jaren dertig van de 20ste eeuw opgetrokken in de stijl van de Nieuwe Haagse School. Het pand is tevens van belang als werk van de Alkmaarse architecten G. en J. Luinge. Ook heeft het pand stedenbouwkundige waarde als onderdeel van de gaaf bewaarde zuidwestelijke gevelwand van de Nassaulaan, de hoofdstraat van het Nassaukwartier.